

SADARBĪBĀ AR VECĀKIEM



MG.PSYCH SIMONA RAIZE
MILETIZGLITOTI@GMAIL.COM
RĪGA, 2023



Mīlēt_Izglītoti

NODARBĪBAS PLĀNS

1. Pirms tikšanās.
2. Tikšanās laikā.
3. Pēc tikšanāsā.



1 PIRMS TIKŠANĀS – SAGATAVOŠANĀS

Ko vēlaties iegūt no sarunas?

- Ko vecākiem pastāstīt?
- Kādas grūtības tiek novērotas?
- Kad grūtības tiek novērotas?
- Cik bieži grūtības tiek novērotas?
- Kāds ir galvenais sarunas mērķis? Vienošanās par tālāko sadarbību. Ko var darīt pedagogi, ko darīs vecāki?
- Kā jūs zināsiet, kā sarunas mērķis ir sasniegts? Uz sapulces protokola ir pierakstīti tālākie darbības mērķi un vienošanās par to, kad un kādā veidā notiks informācijas apmaiņa.

Kad ir īstais laiks saukt vecākus uz sarunu?

Sarunas par bērna grūtībām notiek tikai ar bērna vecākiem.

Bērns nav klātesošs!

Sarunas nenotiek gaitenī, kad vecāks atnāk pakaļ bērnam!

Ar vecāku sarunā tikšanos klātienē vai attālināti.

Sarunā ir jāpiedalās pedagogam, kurš novēro uzvedības grūtības.



Mīlēt_Izglītoti



Bērna uzvedības un darbību aprakstīšana strukturētā formā

TEILORA AKADĒMISKO PROBLĒMU NOTEIKŠANAS KONTROLSARAKSTS

Atsauce: <https://parentology.guide/>

Skolnieka/-ces vārds _____

Persona, kas aizpilda formu _____

(Uzmanīgi izlasiet katru no zemāk dotajiem apgalvojumiem un pārbaudiet iespējamās problēmjomas)

ABC SHĒMA

Aprakstiet precīzi, kas notika pirms sākās nevēlama uzvedība un, kas notika tieši pēc nevēlamās uzvedības.

Datums	Bērns	Grupa	Skolotāja, auklīte	Kas bija pirms tam	Uzvedība	Sekas (kas notika pēc tam) Ko darīja bērns? Ko jūs darījāt?	Vieta
				Bērns tika aicināts izpildīt norādi. (kādu?)	Spļauj Raud/kliedz Dara pa savam Sīt Kož Rauj matus Iznīcina lietas Cits variants		
				Bērns saņēma atteikumu/ bērnā netika ļauts darīt to, ko viņš vēlējās.			

APMEKLĒJUMS:

- ___ Apmeklē plānotās nodarbības
- ___ Skolā ierodas laicīgi
- ___ Uz stundām ierodas laicīgi
- ___ Stundai sākoties, sēž atbilstošajā vietā
- ___ Paliek modrs, nekļūst miegains

IZPRATNE:

- ___ Saprot vienkāršu skolotāja lūgumu
- ___ Atceras, kas tika dzirdēts
- ___ Atceras, kas tika izlasīts
- ___ Atceras, kas tika redzēts
- ___ Spēj sekot līdzī, lasīt un saprast vienkāršās rakstītas instrukcijas
- ___ Spēj sekot līdzī un saprast vienkāršas mutiskas instrukcijas
- ___ Spēj sekot līdzī un saprast divu vai trīs pakāpju instrukcijas

UZMANĪBAS KONTROLE:

- ___ Paliek pie uzdevuma pietiekami ilgi, lai to pabeigtu
- ___ Veic individuālo darbu pietiekoši ilgu laiku bez palīdzības

AKADĒMISKĀS PRASMES:

SOCIĀLĀS PRASMES:

- ___ Saņem palīdzību no skolotāja, izmantojot pareizos līdzekļus
- ___ Saņem skolotāja palīdzību pareizā laikā
- ___ Pret skolotāju izturas pieklājīgi un draudzīgi
- ___ Nerunā pret skolotājam/-ai
- ___ Pieklājīgi un draudzīgi izturas pret klasesbiedriem

PRODUKTIVITĀTE:

- ___ Ievēro termiņus ikdienas uzdevumiem
- ___ Ievēro termiņus uzdevumiem, kas jānodod isā laikā (ātrāk nekā nedēļas laikā)
- ___ Veido labus mācību ieradumus
- ___ Ievēro termiņus uzdevumiem, kas jānodod ilgākā laika periodā
- ___ Izrāda interesi par mācībām
- ___ Izrāda interesi par vērtējumiem
- ___ Uz stundām atnes nepieciešamos materiālus
- ___ Piedalās klases diskusijās
- ___ Iedziļinās un ir ieinteresēts mācīšanās procesā
- ___ Ļoti cenšās, pildot individuālos klases darbus
- ___ Darbi ir glīti, kārtīgi un salasāmi
- ___ Neatļaidīgs/-a, nepamet iesākto darbu
- ___ Pieņem izaicinājumus un izpilda grūtus uzdevumus
- ___ Lepojas ar paveikto darbu

2 TIKŠANĀS LAIKĀ

- Uzsākot sarunu ir jāpasaka sarunas mērķis.
"Šodien vēlos parunāt par to, kā Māris ir iejuties bērnudārzā/skolā."

Saruna notiek pēc dubultās sviestmaizes jeb sendviča principa. Vispirms pozitīvais, tad grūtā informācija, nobeidz ar pozitīvu informāciju.

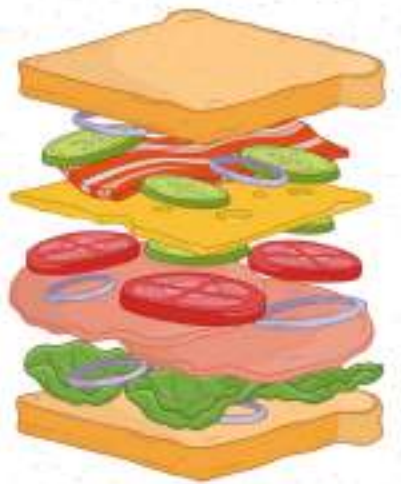
Pedagogs var uzreiz pastāstīt savus novērojumus par LABO.

"Es sākumā pastāstīšu savus novērojumus un pa laikam arī Jums jautāšu, kā Jums izklausās tas, ko saku. Māris ir aktīvs un zinātkārs bērns. Vienmēr gatavas izpēti jauno, ātri apgūst lietas. Bērns ir labi iejuties, zina, kur atrodas viņa lietas. Izprot pateiktās norādes, labprāt piedalās grupu darbā." u.tml.

Pajautāt vecākam, kā viņš redz, kā bērns ir iejuties izglītības iestādē.

Pēc tam tiek stāstīts par grūtībām.

"Esmu novērojusi, ka ir situācijas, kad bērns mēdz reaģēt strauji un neapdomīgi, kā arī mēdz būt reizes, kad bērns ir īpaši nepiekāpīgs. Šeit ir dažas situācijas par kurām vēlos pastāstīt. Bērns bija nepiekāpīgs, kad bija jādodas prom no laukumiņa, visi bērni bija jau nostājušies, bērns nesekoja aicinājumam nākt līdzī, atbildēja, ka nenāks līdzī. Bērna nepiekāpīgums bija vērojams trīs reizes aplīša laikā, kad bērnam bija jāpievienojas nodarbībai, viņš staigāja apkārt. Uz atkārtotu aicinājumu kļuva nikns." Kad situācijas ir pastāstītas tad var teikt: "Ņemot vērā, ka šīs nedēļas laikā ierastās pedagogu pieejas nav palīdzējušas bērnam šajās situācijās, nolēmu, ka būtu svarīgi ar jums šo parrunāt. Kas no dzirdēta jums šķiet pazīstams?"



2 TIKŠANĀS LAIKĀ

Sarunas noslēgšana

”Bērnām ir iespēja veiksmīgi iekļauties grupā, lai tas notiktu šobrīd ir jāsaprot, kādēļ šāda uzvedība ir vērojama un, ko varētu darīt. Ja šobrīd netiek šis risināts, pastāv augsta iespēja, ka bērnam var palikt ar vien grūtāk. Reizēm bērni paši vairs nevēlas nākt uz bērnudārzu. Kā Jums šķiet, ko jūs šobrīd varētu darīt no savas puses?”

”Tipiski vecāki šādās situācijās vēršas pie ģimenes ārsta vai psihologa. Es varu iedot šos uzvedības aprakstus, kas varētu palīdzēt labāk izprast situāciju.”

”Mums šobrīd ir jāvienojas par to, kā mēs tālāk sazināties, lai risinātu šo situāciju. Mēs bērnudārzā esam atvērti, lai bērnam ir patīkama pieredze, bērns spēj mācīties un draudzēties, kā arī nodrošinām viņam savu kluso vietu, liekam kopā ar bērniem ar, kuriem viņam ir vieglāk. Es labprāt nākamās nedēļas beigās vēlreiz īsi pārrunātu, kā iet bērnam, vai ir uzlabojumi vai situācijas saglabājas un, iespējams, jums līdz tam laikam būs izdevies noskaidrot, kā jūs varat atbalstīt bērnu, lai viņam ir patīkama bērnudārza pieredze.”

Nākamajā reizē būtiskākais ir noskaidrot vai vecāki ir sākuši kaut ko darīt.

3 PĒC TIKŠANĀS

- Turpināt aprakstīt bērna grūtību situācijas.
- Novērot bērna stiprās puses un spējas.
- Sāk sniegt atbalstu, lai bērnu iekļautu grupā. Pat, ja bērns apmeklē speciālistu, grupā notiks izmaiņas, ja grupā tiks veiktas izmaiņas.
- Pie durvīm, bērna klātbūtnē neapspriest bērnu.
- Norunātajā laika tikties ar vecāku pirms bērna paņemšanas, lai izrunātu, kas pa nedēļu ir mainījies.

Otrajā tikšanās reizē tiek runāts par to, ka bērna diena izglītības iestādē būtu jāsamazina līdz bērns saņem atbalstu no speciālista.

- Pie speciālistiem ir garas rindas.
- Izteiktu grūtību gadījumā izmaiņas var novērot sākot no diviem līdz pat no sešiem mēnešiem.





KĀDĀS SITUĀCIJAS SAZINĀTIES AR VECĀKIEM?

- Ja bērns no 2,5 – 3 gadu vecumam runā savā valodīņa, izsaka dažus vārdus.
- Ja bērns neseko līdzī norādēm. Piemēram, visi bērni iet ģērbties, šis bērns sēž un spēlējas, tikai tad, kad tieši pieiet klāt un bērnam pasaka, ka ir jāiet, bērns iet.
- Bērns aktīvajā rotaļu vecumā spēlējas viens pats. (4+)
- Bērns kož, grūž, sit.
- Bērnam ir grūti ievērot dienas ritmu.
- Bērns raud, čikst, histērijas vairākas reizes dienā.

Vēršas pie vecākiem tad, ja situācijas atkārtojas katru dienu, vairākas reizes dienā un bērns konsekventi nespēj ievērot pedagogu norādes.

KAD IR AKŪTAS SITUĀCIJAS?

Ja grupas vide ir atbilstoši bērna vajadzībām iekārtota. Pedagoģs izmanto cieņpilnas pedagoģiskās pieejas. (Bērns nekad netiek kaunināts, pazemots, sēdināts ar muguru viens pret citiem, atstāts viens pats citā telpā, lai izraudas u.c.)

Bērns ir agresīvs, untumains, pieprasošs, naidīgs, apdarud sevi un citus bērnus. Bērns nerunā (3 g.v.).

TAD SITUĀCIJA IR JĀRISINA NEATLAIDĪGI LĪDZ VECĀKS VĒRŠAS PIE SPECIĀLISTA UN IZPROT BĒRNA GRŪTĪBAS.



PEDAGOGU ATBILDĪBA

Nodrošināt tādu macību vidi, kurā bērns atbilstoši savām spējam spētu augt un attīstīties, **kā kognitīvi, tā emocionāli un sociāli.**

Ja tas ir nepieciešams, darba apjoms bērnam tiek samazināts. nevis 10 uzdevumi, bet 6.

Bet, ja citi bērni saka, "es arī gribu tik maz!! Tā nav godīgi!"
Atbilde: "Godīgi nozīmē to, ka katrs saņem to, kas viņam ir nepieciešams nevis visi saņem vienādi. Ja Jānis pārsitīs pirkstu, bet Elza celi. Lai Jānis un Elza justos godīgi, tad viņiem abiem plāksteris būs jāliek uz pirksta. Vai Elzai tas būs nepieciešams?"

Nozīme ir nevis uzdevumu skaitā, bet piepūlē un centībā, ko bērns iegulda, lai uzdevumus izpildītu pareizi.

PEDAGOGU ATBILDĪBA

- Klases priekšā netiek izcieti sliktākie vērtējumi, saukti bērnu vārdi, piedēvētas neveiksminieku iesaukas.
- Pedagogi rūpējas, lai grupā netiek neviens bērns izsmiets vai izstumts.
- Grupā uzmanība tiek pievērsta visiem bērniem vienlīdzīgi.
- Lai veicinātu visu bērnu iespējas runāt var veidot nodarbības aktīvo bērnu sarakstu. Tie bērni, kuri ir sarakstā saņem pirmo roku runāt, atbildēt vai veikt īpašas aktivitātes. Ja vispirms vēlas runāt bērns kurš nav aktīvajā sarakstā, skolotājam jāpajautā vai, kāds bērns no aktīvā saraksta vēlas runāt. Ja neviens nepiesakās, tad var runāt šis bērns, kurš nav sarakstā.

PEDAGOGU ATBILDĪBA

- Netiek veidotas bērna spējām neatbilstošas motivācijas sistēmas. Piemēram, labo un sliktu uzvedību punktu sistēma, kad klasē pie sienas, visiem bērniem, kuriem ir laba uzvedība ir rozā punktiņi, visiem, kuriem nevēlama uzvedība, melni punktiņi. Bērnu neņem uz ekskursiju vai vēl traģiskāk, visai klasei tiek atclets pasākums šī bērna dēļ.

Kas te ir nepareizs?

- Ja bērni ir ar dažādām attīstības spējām pasaulē, kur vide iekārtota vienam attīstībam profilam, kāda iespēja šiem bērniem ir izpildīt šos nosacījumus? Liela daļa neirotipisku bērnu (30%) izjūt stresu un trauksmi par skolu, 50% bērnu dzīve nav sabalansēta ar skolu un brīvo laiku.

Pedagogi izglīto sevi par to, kā vadīt grupu nodarbības



VECĀKU ATBILDĪBA

Vecāks ir sava bērna advokāts.

- Ņemt vērā pedagogu ieteikumus un atbalstīt bērna iespējas kvalitatīvi apgūt vielu, socializēties ar vienaudžiem.
- Izglītoties par bērna vajadzībām un viņam nepieciešamo atbalstu.
- Piedalīties sadarbībā ar izglītības iestādi.
- Atteikt sarunu, ja blakus ir bērns.

NAV VECĀKU ATBILDĪBA

- Dalīties par bērna veselības stāvokli vai norisēm privātajā dzīvē.
- Izglītot pedagogus par to, kā grupā iekļaut bērnus.



Ja rodas jautājumi, sazinies

Mag. psych. Simona Raize



 miletizglitoti@gmail.com



[@milet_izglitoti](https://www.instagram.com/milet_izglitoti)



[@milet_izglitoti](https://www.facebook.com/milet_izglitoti)

